

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Szak/14/2017
Identifikačné číslo spisu: 7017200739
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7017200739.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Zuzany Ďurišovej v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): E. Y., narodený XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Marocké kráľovstvo, bez cestovného dokladu, t. č. Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, právne zastúpený JUDr. Rastislavom Cestickým, advokátom so sídlom Štúrova 27, Košice, proti žalovanému: Oddelenie azylu Policajného zboru Humenné, Nemocničná 1, Humenné, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-PO11-18-014/2017-ZVC zo dňa 06.07.2017, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sa/17/2017-36 zo dňa 03.08.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky právoplatný rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sa/17/2017-36 zo dňa 3. augusta 2017 m e n í t a k, že rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-PO11-18-014/2017-ZVC zo dňa 6. júla 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nariaďuje, aby bol E. Y., narodený XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Marocké kráľovstvo, bez cestovného dokladu, t. č. umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, bezodkladne prepustený zo zaistenia.

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-PO11-18-014/2017-ZVC zo dňa 06.07.2017 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný, na základe skutočnosti, že sťažovateľ je žiadateľom o udelenie azylu na území Nemecka žalovaný podľa § 88a ods. 1 písm. e) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zákon č. 404/2011 Z.z.“) rozhodol o zaistení sťažovateľa (v prvostupňovom konaní žalobca), na účel zabezpečenia prípravy jeho prevozu podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z

členských štátov (ďalej na účely rozsudku len „Dublinské nariadenie“), ak existuje značné riziko jeho úteku, tak, že zaistil sťažovateľa na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 06.01.2018 a umiestnil ho v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce (ďalej na účely rozsudku len „ÚPZC Sečovce“) dňa 06.07.2017.

2. Preskúmané rozhodnutie vychádza zo skutočnosti, že sťažovateľ pricestoval na Slovensko asi pred pol rokom so svojou priateľkou, s ktorou čakali dieťa a plánoval sa s ňou zosobášiť. Na obecnom úrade sa informovali, aké doklady sú potrebné k prihláseniu na pobyt a aby sa mohli zosobášiť, pričom im bola daná adresa na cudzineckú políciu. Na Oddelení cudzineckej polície Policajného zboru Prešov (ďalej na účely rozsudku len „OCP PZ Prešov“) bolo voči nemu začaté konanie o administratívnom vyhostení podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z., ktoré bolo prerušené z dôvodu, že požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky (ďalej na účely rozsudku len „SR“), aby tu mohol ostať žiť spolu s priateľkou a starať sa o syna, ktorý sa mal narodiť. Dňa 29.06.2017 pred pracovníkmi Migračného úradu prehlásil, že svoju žiadosť o udelenie azylu zo dňa 10.05.2017 berie späť, pričom bolo zo strany tohto orgánu vydané dňa 04.07.2017 rozhodnutie o zastavení konania. Dňa 06.07.2017 bol sťažovateľ prevezený na OCP PZ Prešov z dôvodu neoprávneného pobytu na území SR a pokračovania vo veci administratívneho vyhostenia z územia SR. Pri spisovaní zápisnice znovu prejavil vôľu požiadať o udelenie azylu na území SR, preto bolo konanie vo veci administratívneho vyhostenia opätovne prerušené a sťažovateľ bol prevezený pred žalovaného, kde opätovne požiadal o udelenie azylu na území SR.

3. Žalovaný šetrením zistil, že sťažovateľ je žiadateľom o udelenie azylu na území Nemecka, čo bolo potvrdené transakciou z informačného systému EURODAC a zo správy zaslanej z Kontaktného pracoviska Jarovce - Kittsee, z ktorej taktiež vyplýva, že sa nachádza v pátraní pre Štátne zastupiteľstvo Dresden pre porušenie nemeckého zákona o drogách a pre prečin neoprávneného poberania dávok. Ďalej zo správy vyplýva, že na územie Nemecka pricestoval dňa 02.06.2015 a dňa 07.12.2016 mu bolo nariadené Spolkovým úradom pre azyl, migráciu a utečencov Dresden vyhostenie z Nemecka. Azylové konanie bolo ukončené 11.01.2017. Tolerovaný pobyt v Nemecku bol ukončený dňa 11.01.2017 a dňa 15.03.2017 sťažovateľ odišiel na im neznáme miesto. Po zhodnotení dôkaznej situácie mal žalovaný za to, že sťažovateľ požiadal o azyl na území Slovenskej republiky len účelovo, aby tým zlegalizoval svoj pobyt na území SR a oddialil tak zabezpečenie prípravy a jeho prevozu podľa Dublinského nariadenia do Nemecka, pričom účelom zaistenia je mať osobu fyzicky k dispozícii, aby mohlo dôjsť k naplneniu cieľa zaistenia, a to návratu do Nemecka, na území ktorého požiadal o udelenie azylu a odkiaľ mal byť vyhostený Spolkovým úradom pre azyl.

4. Čo sa týka uloženia miernejších donucovacích opatrení podľa § 89 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 404/2011 Z.z. žalovaný dospel k záveru, že i napriek skutočnosti, že sťažovateľ ako žiadateľ o udelenie azylu na území SR má ubytovanie a všetky ďalšie potreby zabezpečené v azylovom zariadení, nemožno mu uložiť povinnosť v zmysle § 89 predmetného zákona, nakoľko by tým bol ohrozený samotný účel zaistenia, pretože sa jedná o zariadenie s voľným pohybom žiadateľov o azyl a reálne riziko úteku účastníka v konaní o udelenie azylu trvá a existuje dôvodné podozrenie, že sa tento pokúsi o útek z územia SR, obzvlášť pri vedomí, že bude vrátený na územie Nemecka. Žalovaný neuložil povinnosť zmysle § 89 zákona č. 404/2011 Z.z., nakoľko vzhľadom na osobu zaisteného a jeho osobné pomery a pomery jeho priateľky, nie je možné z jeho strany zložiť finančnú záruku a zo strany priateľky zabezpečiť ubytovanie.

5. Pri rozhodovaní sa žalovaný zaoberal aj čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej „Dohovor“) a dospel k záveru, že zásah do práv sťažovateľa je v súlade s týmto článkom, keďže štát zasiahol do jeho práv za podmienok upravených v zákone č. 404/2011 Z.z. a poukázal na nález Ústavného súdu č. III. ÚS 331/09 zo dňa 16.12.2009, pričom sa v prípade sťažovateľa najviac nejedná o manželský zväzok, ale iba o spolužitie ako druh s družkou.

II.

Konanie na krajskom súde

6. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Košiciach správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- napadnuté rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre absentujúcu právnu úvahu žalovaného ohľadom viacerých závažných skutkových a právnych okolností,
- rozhodnutie trpí vadou riadneho odôvodnenia rozhodnutia a žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav rozhodnutia v časti skúmania a vyhodnotenia možnosti uloženia miernejších donucovacích opatrení voči zaisteniu,
- z jeho obsahu nie je možné dostatočne ustáliť, či mienil žalovaný zaistiť žalobcu za účelom výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení alebo za účelom jeho prevozu podľa Dublinského nariadenia,
- žalovaný sa v predmetnej veci nedostatočne vysporiadal so zistením a následným vyhodnotením splnenia základnej zákonnej podmienky pre uplatnenia zaistenia žalobcu podľa § 88a ods. 1 písm. e) zákona č. 404/2011 Z.z., ktorou je existencia značného rizika úteku.

7. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že jej nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov:

- v napadnutom rozhodnutí žalovaný na strane 6 napadnutého rozhodnutia jednoznačne popísal v čom vidí existenciu značného rizika úteku sťažovateľa, a teda zdôvodnil náležite svoju správnu úvahu, aj s poukazom na zákonné ustanovenie § 88 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z.z.,
- žalovaný náležite odôvodnil prečo nepristúpil k uloženiu miernejších opatrení podľa § 89 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 404/2011 Z.z.

- z výroku, ako aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia jasne vyplýva, že žalobca bol zaistený za účelom prípravy jeho prevozu podľa dublinského nariadenia, keďže je žiadateľom o udelenie azylu na území iného členského štátu Európskej únie, a to Nemecka.

- zaistenie žalobcu podľa § 88a ods. 1 písm. e) zákona o pobyte je v súlade s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

8. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že:

- krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď neposúdil argumenty uvedené v správnej žalobe za opodstatnené,
- rozhodnutie žalovaného vykazuje prvky zmätočnosti a nepreskúmateľnosti, čo má za následok jeho nezákonnosť, pretože z jeho obsahu nie je možné dostatočne ustáliť, či mienil žalovaný zaistiť žalobcu za účelom výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení alebo za účelom jeho prevozu podľa dublinského nariadenia,
- žalovaný, ako aj krajský súd sa nedostatočne vysporiadali so zistením a následným vyhodnotením a splnením základnej zákonnej podmienky pre uplatnenie zaistenia žalobcu podľa § 88a ods. 1 písm. e) zákona č. 404/2011 Z.z., ktorou je existencia značného rizika úteku
- žalovaný, ako aj krajský súd neodôvodnil náležite a na individuálnom princípe prejednávania veci, prečo

žalobca nespĺňa konkrétne zákonné podmienky pre tú ktorú formu miernejšieho donucovacieho opatrenia voči zaisteniu a teda prečo nepristúpil k ich aplikácii.

10. Navrhol, aby kasačný súd rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu mení tak, že rozhodnutie žalovaného v celom rozsahu zrušuje a zároveň nariaďuje, aby bol sťažovateľ bezodkladne prepustený zo zaistenia.

B)

11. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti mal za to, že skutkový stav zistil dostatočne, vážne sa zaoberal aj otázkou prevozu sťažovateľa na územie iného členského štátu a preto ešte v deň jeho zaistenia podal podnet štátnemu orgánu Dublinské stredisko Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej na účely rozsudku len "Dublinské stredisko MÚ MV SR") na začatie konania podľa dublinského nariadenia. V súčasnej dobe stále prebieha konanie vo veci prevozu sťažovateľa na územie iného členského štátu (Nemecka) cestou Dublinského strediska MÚ MV SR. Dublinským strediskom bola odoslaná žiadosť o prevzatie žalobcu do Nemecka a táto je stále v štádiu posudzovania.

12. Podľa názoru žalovaného je možné pri posudzovaní rizika úteku na žalobcu uplatniť hneď niekoľko kritérií, ktoré vo vyjadrení následne popísal. Žalovaný mal za to že účelom a cieľom zaistenia žalobcu je jeho odovzdanie nielen na posúdenie jeho žiadosti o udelenie azylu na území Nemecka, ale aj pre to, aby sa zodpovedal pred štátnymi orgánmi Nemecka pre porušenie právnych noriem, ktorých sa žalobca dopustil na území Nemecka (pre porušenie nemeckého zákona o drogách a pre prečin neoprávneného poberania dávok).

13. Pri vydaní napadnutého rozhodnutia o zaistení žalobcu postupoval v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, zákonom o správnom konaní, ako aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd. Vo svojom rozhodnutí o zaistení dostatočne dokázal, že sťažovateľ je žiadateľom o azyl v Nemeckej spolkovej republike, dostatočne odôvodnil riziko úteku sťažovateľa a dostatočne odôvodnil neuloženie miernejšej alternatívy zaistenia. Žalovaný mal za to, že dôvody zaistenia trvali v dobe vydania rozhodnutia o zaistení a trvajú až doteraz, zaistenie sťažovateľa bolo účelné a doposiaľ plní svoj účel. Navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

14. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) postupom podľa § 492 ods. 1 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu v zmysle § 462 ods. 2 S.s.p. potrebné zmeniť tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného sa ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26.09.2017 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

15. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného o zaistení sťažovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. e) zákona č. 404/2011 Z. z., a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej na účely rozsudku len „Dohovor“) každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného rodinného života, obydľia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 Dohovoru, štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zásahov okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajín predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv slobôd iných.

Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa § 88a ods. 1 písm. e) zákona č. 404/2011 Z. z., policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky

e) z dôvodu podľa § 88 ods. 1 písm. c).

Podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona č. 404/2011 Z. z., policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny

c) na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku.

Podľa § 206 ods. 3 IV. hlavy S.s.p. s názvom „Správna žaloba vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia“, správny súd posudzuje správnu žalobu neformálne a nie je pri svojom rozhodovaní viazaný žalobnými bodmi.

Podľa § 453 ods. 2 prvá veta S.s.p., kasačný súd je viazaný sťažnostnými bodmi; to neplatí, ak napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní, v ktorom krajský súd nebol viazaný žalobnými bodmi.

16. Sťažovateľ v dôvodoch kasačnej sťažnosti na prvom mieste uviedol, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. V tejto súvislosti musí kasačný súd zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra chápe kasačný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu veci, t.j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy na riadne zistené skutočnosti vyplývajúce z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

17. Navyše právnym posúdením veci je analytická činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje čiastkové právne závery a spätnou aplikáciou vybranej právnej normy preveruje úplnosť a riadnosť fakticky zisteného skutkového stavu. Toto je základným poslaním správneho súdu pri prieskume zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, pričom nielen situácia „res iudicata“ tvorí rozhodovaciu prekážku, ale aj ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu ako relevantný precedens v súlade s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky vytvára zákonodarcom akceptovanú rozhodovaciu prekážku.

18. V súvislosti s uvedeným kasačný súd musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu zistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci. Z uvedeného dôvodu zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

19. Kasačný súd poukazuje na to, že v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 453 ods. 2 S.s.p. nie je v predmetnej veci viazaný kasačnými bodmi, rovnako ako krajský súd nebol viazaný žalobnými bodmi v prípade správnej žaloby podanej sťažovateľom v predmetnej veci a mal ju posudzovať neformálne.

20. V prejednávanom prípade žalovaný zaistil sťažovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. e) zákona č. 404/2011 Z.z. Ustanovenie § 88a zákona č. 404/2011 Z.z. umožňuje zaistiť aj žiadateľa o azyl. Zo

systematiky uvedeného ustanovenia § 88a vyplýva, že policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky, pričom aplikácia ustanovenia § 88a ods. 1 písm. e) prichádza do úvahy, ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý podal žiadosť o udelenie azylu, na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa dublinského nariadenia, ak existuje riziko úteku.

21. Z obsahu administratívneho spisu súd zistil, že sťažovateľ pricestoval na územie SR asi pred pol rokom so svojou priateľkou, s ktorou čaká dieťa. Na obecnom úrade sa informovali, aké doklady sú potrebné k prihláseniu na pobyt a aby sa mohli zosobášiť, pričom im bola daná adresa na cudzineckú políciu. Potom ako bolo na OCP PZ Prešov voči nemu začaté konanie o administratívnom vyhostení podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z., ktoré bolo prerušené z dôvodu, že požiadal o udelenie azylu na území SR, aby tu mohol ostať žiť spolu s priateľkou a starať sa o syna, ktorý sa mal narodiť. Po stiahnutí predmetnej žiadosti sťažovateľ požiadal opätovne o azyl dňa 06.07.2017 pred žalovaným, pričom ako dôvod uviedol, že o udelenie azylu žiada z dôvodu zlúčenia rodiny, aby na Slovensku zostal žiť spolu so svojou priateľkou a svojím synom E., o ktorého sa chce postarať a nakoľko je chorý, chce sa liečiť na Slovensku. Následne žalovaný po vykonanom šetrení, na základe existencie značného rizika úteku sťažovateľa a nemožnosti uloženia menej závažných prostriedkov, vydal preskúmané rozhodnutie.

22. Žalovaný v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia, k porušeniu čl. 8 Dohovoru iba uviedol, že pri rozhodovaní sa zaoberal čl. 8 ods. 1 Dohovoru, a dospel k záveru, že zásah do práv sťažovateľa je v súlade s týmto článkom, keďže štát zasiahol do jeho práv za podmienok upravených v zákone č. 404/2011 Z. z., pričom poukázal na nález Ústavného súdu č. III. ÚS 331/09 zo dňa 16.12.2009, v zmysle ktorého: „Právo na rešpektovanie rodinného života v zmysle čl. 8 dohovoru nezahŕňa všeobecný záväzok zmluvných štátov rešpektovať výber manželov, pokiaľ ide o ich usídlenie sa na území tohto štátu v tom zmysle, že by bol dotknutý štát bez ďalšieho povinný akceptovať usídlenie sa partnera, ktorý nie je jeho štátnym občanom. Článok 8 dohovoru negarantuje právo na rodinný život v konkrétnej krajine, ale len právo na skutočný rodinný život ako taký.“ V prípade účastníka konania sa navyš nejedná o manželský zväzok, ale iba o spolužitie ako druh a družka.

23. Kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje na čl. 8 ods. 1, 2 Dohovoru, z ktorého vyplýva, že každý zásah do práva na rešpektovanie súkromného rodinného života musí byť odôvodnený, nakoľko štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasiahnuť, okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajín predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv slobôd iných. Tieto podmienky musia byť splnené súčasne, pričom žalovaný neodôvodnil, či v prípade sťažovateľa bola splnená niektorá z podmienok odôvodňujúca oprávnenosť zásahu. Odôvodnením zásahu do práva zakotveného v čl. 8 Dohovoru žalovaný sa krajský súd vôbec nezaoberal, napriek tomu, že správny súd bol povinný preskúmať zákonnosť celého preskúmaného rozhodnutia, bez ohľadu na rozsah namietaných skutočností sťažovateľom.

24. V danej veci bolo podľa kasačného súdu potrebné identifikovať intenzitu zásahu do súkromného a rodinného života sťažovateľa v dôsledku napadnutého rozhodnutia o zaistení a intenzitu porušenia zákona, ktoré viedlo k jeho vydaniu. Zo samotnej podstaty princípu primeranosti totiž vyplýva, že sa hodnotí "niečo k niečomu", v danom prípade to mal byť verejný záujem spočívajúci v ochrane verejného poriadku s právom na súkromný a rodinný život cudzinca. Žalovaný napadnuté rozhodnutie zakladá iba na dôvodoch poukazujúcich na súlad príslušného rozhodnutia so zákonom č. 404/2011 Z.z., pričom neskúmal prípadný rozpor s čl. 8 ods. 1 Dohovoru, ktorým je Slovenská republika viazaná a má prednosť pred ustanoveniami zákona 404/2011 Z.z.

25. V zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu: „Pokiaľ dôjde k stretu dvoch základných práv a slobôd, na jednej strane práva žalobcu na súkromie a rodinný život garantovaného Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd (čl. 8 ods. 1 Dohovoru) a na druhej strane práva štátu na zásah do tohto práva z dôvodu potreby ochrany bezpečnosti a verejného poriadku (čl. 8 ods. 2 Dohovoru), teda k stretu záujmu súkromného so záujmom verejným, treba, aby v administratívnom konaní bolo nad všetky

pochybnosti preukázané, že z konania žalobcu hrozí Slovenskej republike ohrozenie verejnej bezpečnosti, pričom v tejto súvislosti správny orgán zväži aj hľadisko súkromné tak, aby bolo možné jednoznačne z obsahu rozhodnutia správneho orgánu posúdiť, či ...nebolo neprimerane obmedzené, resp. odňaté právo žalobcu na súkromie a rodinný život na území SR.“ (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2008 sp. zn. 1Sža/3/2008).

26. Kasačný súd má za to, že vzťah sťažovateľa so svojou družkou spadá do sféry ochrany poskytovanej prostredníctvom čl. 8 ods. 1 Dohovoru a preto kritériá vyplývajúce z čl. 8 ods. 2 Dohovoru zo strany žalovaného vyžadovali náležité právne posúdenie. Vnútroštátne orgány, vrátane súdov musia starostlivo posúdiť, či ich rozhodnutie nebude mať za následok neodôvodnený zásah do ich práva na súkromný a rodinný život.

Hoci základným zmyslom článku 8 je chrániť jedinca pred svojvoľnými zásahmi verejnej moci, môže ako doplnok existovať aj pozitívny záväzok obsiahnutý v účinnom "rešpektovaní" rodinného života. Preto tam, kde vznikli rodinné väzby, musí štát v zásade konať spôsobom, ktorý umožní ďalší rozvoj takých väzieb. (Kutzner proti Nemecku, č. 46544/99, 26. 2. 2002)

27. V súvislosti s tvrdením žalovaného, že v prípade sťažovateľa sa nejedná o manželský zväzok, ale iba o spolužitie ako druh s družkou, kasačný súd poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej na účely rozsudku len „ESLP“) :z ktorej vyplýva: Pojem „rodinný život“ v zmysle čl. 8 Dohovoru nie je obmedzený na vzťahy založené na manželstve, ale môže zahŕňať aj iné de facto „rodinné“ väzby. (Anayo proti Nemecku, č. 20578/07, § 55, 21. 12. 2010) Existencia „rodinného života“ pre účely čl. 8 Dohovoru je v podstate skutkovou otázkou, ktorá závisí od skutočnej existencie blízkych osobných väzieb. [K. a T. proti Fínsku (Veľká komora), č. 25702/94, ECHR 2001 VII]. Hoci je spravidla požiadavkou pre takýto vzťah spolužitie, výnimočne môžu slúžiť na preukázanie, že vzťah je dostatočne stály na vytvorenie de facto „rodinných väzieb“ aj iné okolnosti. Ak bola preukázaná existencia rodinného putá, štát musí v zásade konať spôsobom, aby bolo toto puto zachované. (Nazarenko proti Rusku, č. 39438/13, 16.07.2015) Rešpektovanie súkromného života musí zahŕňať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami. (Niemetz proti Nemecku, č. 13710/88, 16.12.1992, § 29) Otázka existencie či absencie rodinného života je v prvom rade otázkou faktickou, závislou na praktickej realite úzkych osobných pút. (K a T. proti Fínsku, č. 25702/94, rozsudok z 12. júla 2001, § 150)

28. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je nevyhnutná existencia manželského zväzku, ale „rodinný život“ v zmysle čl. 8 Dohovoru zahŕňa aj iné de facto „rodinné“ väzby ako napríklad spolužitie bez uzavretia manželstva ako druh a družka. Žalovaný neprihliadol na rodinný život sťažovateľa, ani nevyhodnotil kolíziu dvoch práv, a to práva sťažovateľa na rodinný život garantovaný v čl.8 ods. 1 Dohovoru a práva štátneho orgánu zasiahnuť do tohto práva podľa čl. 8 ods. 2 Dohovoru. Je teda potrebné určiť, či zásah bol „v súlade so zákonom“, či viedol k jednému alebo viacerým legitímnym cieľom stanovených v uvedenom odseku, a či bol „nevyhnutný v demokratickej spoločnosti.

29. Z obsahu administratívneho spisu zároveň vyplýva, že sťažovateľ má so svojou družkou malého syna. Žalovaný sa v preskúvanom rozhodnutí v rámci zásahu do práva sťažovateľa v zmysle čl. 8 Dohovoru vôbec touto skutočnosťou nezaoberal.

30. Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď rodičia neskôr spolu nežijú. Berrehab proti Holandsku, rozsudok z 21. júna 1988, sťažnosť č. 10730/84

31. Kasačný súd poznamenáva, že na novonarodené maloleté dieťa sa vzťahuje režim zraniteľnej osoby a preto je potrebné sledovať najlepší záujem dieťaťa, zakotvený v článku 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho alebo jej najlepších záujmov a ich prvoradé zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú tak vo verejnej, ako aj v

súkromnej sfére. Pri samotnom zásahu do rodinného a súkromného života je preto potrebné náležite vziať do úvahy predovšetkým najlepší záujem dieťaťa a následne rodinný život. V tejto súvislosti ESLP odkázal na čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého by primárnym pokračovacím hľadiskom pri akejkoľvek činnosti orgánov verejnej moci týkajúcich sa detí mal byť najlepší záujem dieťaťa, ako to vyplýva i z rozsudku veľkého senátu ESLP zo dňa 6. 7. 2010, Neulinger a Shuruk proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 41615/07, bod 135.

32. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatoval, že krajský súd dospel k nesprávnemu záveru, keď žalobu zamietol. Nakoľko samotné preskúmané rozhodnutie žalovaného trpí vadami, ktoré ho činia nezákonným, pretože je z pohľadu kasačného súdu nedostatočne odôvodnené a teda nepreskúmateľné, kasačný súd nezrušil napadnutý rozsudok, ale považoval za potrebné rozhodnúť v zmysle § 462 ods. 2 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Ostatnými sťažnostnými bodmi sa kasačný súd nezaoberal, nakoľko zistil závažný dôvod odôvodňujúci zrušenie nezákonného rozhodnutia žalovaného.

33. Vzhľadom na zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovaného kasačný súd rozhodol o bezodkladnom prepustení sťažovateľa zo zaistenia v zmysle čl. 15 ods. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len „návratová smernica“), ako aj čl. 5 ods. 4 Dohovoru, ktoré zakotvujú povinnosť nariadiť prepustenie osoby, ktorej zaistenie bolo nezákonné.

34. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 a 2 S.s.p. v spojení s ustanovením § 175 ods. 1 a 2 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

35. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.